ÂSIM BİN SÜLEYMÂN (EL-AHVEL)

Büyük hadîs âlimlerinden. Künyesi, Ebû Abdurrahmân'dır. Doğum târihi bilinmemektedir. 142 (m. 760) târihinde vefât etti. Basralı'dır. Kûfe'de fiyatların kontrolü ve umûmî ahvâlin murâkabesi ile görevlendirildi. Medâyin'de kadılık (hakimlik) yaptı. Zühdü (şüpheli olmak korkusu ile, mübahların çoğunu terk etmek) ve çok ibâdet yapması ile meşhûrdur. Hadîs ilminde sika (güvenilir) bir âlimdir. Enes bin Mâlik, Abdullah bin Sercis, Amr bin Seleme el-Cermî, Bekir bin Abdullah el-Müzenî, Muhammed bin Sîrîn, Mûsâ bin Enes ve diğer büyük âlimlerden (r.anhüm) hadîs-i şerîf rivâyet etmiştir. Ondan da, Katâde, Süleymân et-Teymî, Dâvûd bin Ebî Hind, İsrâîl bin Yûnus, Şu'be, Hasen bin Sâlih ve daha başka büyük zatlar hadîs-i şerîf bildirmişlerdir. Kütüb-i Sitte'de (meşhûr altı hadîs kitabında) rivâyet ettiği hadîs-i şerîfler mevcûttur.

Âlimlerin hakkında buyurdukları:

İbn-i Mübârek, Süfyân-ı Sevrî'den şöyle nakleder: "Hadîs ilminde hafız olan dört kişiye yetiştim. Bunlar İsmâîl bin Ebî Hâlid, Âsım el-Ahvel, Yahyâ bin Saîd el-Ensârî, Hişâm Düstüvânî"dir."

Muhammed bin Abbad'ın babası dedi: "Âsım el-Ahvel, orucu Ramazan-ı şerîfin dışında bazan tutar, bazan tutmazdı. Yatsı namazını kıldıktan sonra, bir kenara çekilir, sabah namazı vaktine kadar namaz kılardı."

Ali bin Medinî'ye, Âsım el-Ahvel sorulduğunda; "O sikadır yani hadîs-i şerîf husûsunda güvenilir, bir âlimdir" cevabını vermiştir.

Rivâyet ettiği hadîs-i şerîfler:

Enes (radıyallahü anh) rivâyet etti. Resûlullah (aleyhisselâm) buyurdu: "Ümmetimin arasından, ümmetime en merhametlisi Ebû Bekir, Allahü teâlânın dininde en kuvvetli olanı Ömer, en hayâlısı Osman, ferâiz ilmini en iyi bilen Zeyd bin Sabit, Kur'ân-ı kerîmi en güzel okuyan Ubey, helâl ve haramı en iyi bilen Muaz bin Cebel'dir. Her ümmet içinde emîn(güvenilir, itimad edilir) birisi vardır. Bu ümmetin emîni Ebû Ubeyde bin Cerrâh'tır."

Muhammed bin Sîrîn'den rivâyet etti. Resûlullah efendimiz "Allahü teâlânın doksandokuz ismi vardır. Kim onları okursa, Cennete girer." buyurdu.

Enes bin Mâlik'den rivâyet etti. Ali bin Ebî Tâlib'in annesi Fâtıma binti Esed bin Hâşim vefât ettiği zaman, Resûlullah efendimiz onun yanına girdi. Başının yanına oturdu ve şöyle duâ buyurdu: "Allahü teâlâ sana rahmet eylesin. Sen, benim annemden sonra annem idin. Kendin aç kalırdın, beni doyururdun. Kendin giymez, bana giydirirdin. En güzel yiyecekleri yemez, bana yedirirdin. Sen bunu sırf Allahü teâlânın rızâsı ve âhiret düşüncesiyle yapardın." Resûlullah (aleyhisselâm) onun üç kerre yıkanmasını emretti. Kâfur

bulunan su ile yıkanmasını ve mübârek gömleklerini çıkararak ona kefen yapılmasını emrettiler. Üsâme bin Zeyd. Ebû Eyyüb el-Ensârî, Ömer bin Hattab ve birisinin iki küçük hizmetçisine, kabir kazmalarını emretti. Lahde (kabrin kıble tarafındaki çukur) kadar kazdıklarında, ondan sonrasını Resûlullah (aleyhisselâm) efendimiz kazıp, toprağını da bizzat mübârek elleriyle çıkardılar. Sonra “Hamd, hayy (diri) ve lâyemut (ölmeyen) dirilten ve öldüren Allahü teâlâ’ya mahsûstur. (Allahım!) Nebînin ve önceki peygamberlerin yüzü suyu hürmetine annem, Fâtıma binti Esed’i afv ve mağfiret eyle. Ona huccetini (delîlini) söyliyebilmesini ihsân eyle, kabrini geniş eyle. Sen merhamet edenlerin en merhametlisisin.” buyurarak üzerine dört tekbir getirdi. Namazdan sonra Hazreti Fâtıma binti Esed’i kabre koydular.

Enes bin Mâlik’den rivâyet etti. Resûlullah efendimiz buyurdular ki: “Ölüm, her müslüman için keffârettir.”

Âsım el-Ahvel, Fudayl bin Rakkasenin şöyle dediğini bildirir “Ey Âsım! İnsanların çokluğu seni nefsinden, kendin ile alâkadar olmaktan alıkoymasın. Bu kadar çok insan varken, bana ölüm kolay kolay gelmez deyip, aldanmıyasın. Belki ölüm sana onlardan daha önce gelebilir. Yine şunu da düşünme. Ben burada doğdum, burada ölürüm. Ömrümü, memleketimde bitiririm, deme. Çünkü ölümün gizlidir. Nerede takdîr edilmişse orada ölürsün. Geçmiş günahlarını yok etmek için, yeni yeni hayırlar, iyilikler yapıp, Allahü teâlâya kulluğunu elinden geldiği kadar yerine getirip, âhirete hazırlanan kimseden daha akıllısını görmedim.”

□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□

1) Hilyet-ül-evliyâ, cild-3, sh. 120

2) Tehzîb-üt-tehzîb, cild-5, sh. 42

3) Tezkiret-ül-Huffâz, cild-1, sh. 149

4) El-A’lâm, cild-3, sh. 248

5) Târîh-i Bağdâd, cild-12, sh. 243

6) Mîzân-ül-i’tidâl, cild-2, sh. 350